

Wethouder Jan Nieuwenburg

Aan Leden cie Ontwikkeling

Van J. Nieuwenburg/C. van Velzen
Sector/Afdeling SO

Doorkiesnummer 023-5113593
E-mail h.rooijers@haarlem.nl
Datum 22 februari 2007
Bijlage(n) -
Onderwerp kostendekkendheid bouwleges

Beste leden van de cie Ontwikkeling,

In ons memo van 22 februari j.l. hebben wij u aangekondigd met een nadere notitie te komen, waarin feitenmateriaal rond de bouwleges en de kostendekkendheid zijn opgenomen. Bijgaand treft u deze notitie met bijlagen aan.

Naar aanleiding van de behandeling is door ons een nieuw voorstel uitgewerkt voor de tariefstelling van de bouwleges. Dit nieuwe voorstel zal in een collegenota en het bijbehorende raadsvoorstel worden verwoord. In de bijgaande notitie is dit voorstel reeds opgenomen. Dinsdag 6 maart besluit het college formeel over dit voorstel. Direkt aansluitend zal de nieuwe nota en het nieuwe raadsvoorstel aan u worden toegezonden. Ter voorbereiding van de commissievergadering van 8 maart en het vooroverleg binnen uw fracties kunt u uitgaan van het in de bijgaande notitie opgenomen voorstel.

Met vriendelijke groet,

Jan Nieuwenburg
C. van Velzen

De feiten inzake de bouwleges

0. Inleiding

In de cie-behandeling van donderdag 15 februari 2007 is intensief gesproken over de verhoging van het tarief bouwleges. De commissie heeft aangegeven dat een tweede behandeling van de nota "Kostendekkendheid bouwleges, bouwleges tarieven en de zekerstelling van de productie" noodzakelijk is. In de bespreking in de commissie zijn een aantal aspecten, die van belang zijn voor de besluitvorming, aan de orde geweest. Het college heeft toegezegd met een nadere notitie te komen over deze aspecten. In deze notitie (met bijlagen) wordt dan ook ingegaan op de volgende onderwerpen:

- Historie:
 1. Op welke wijze is in het verleden gesproken over meeropbrengsten en kostendekkendheid
 2. Wanneer en waar was voor de Raad het NIET kostendekkende van de leges zichtbaar
- Houdbaarheid kosten + tarief en kwaliteit
 3. Efficiency huidige organisatie
 4. Kwaliteitsaspecten afhandeling aanvragen
- Differentiatie van tarief
 5. De feitelijke kosten per type aanvraag
 6. Tariefdifferentiatie
- Effect tariefstijging op begroting
 7. Vrijvallende algemene middelen en mogelijkheden tot aanwending
- Voorstel College inzake invulling begrotingsbijstelling
 8. De bijstelling van de capaciteit
 9. Integrale afweging bij de kadernota
- Overige informatie
 10. Vertrouwelijke inzage Kafirapport

Teneinde tegemoet te komen aan de in de commissie geuite opmerkingen stelt het College voor:

1. De tariefbijstelling te beperken tot 2,77% voor grote aanvragen (met een bouwsom van € 40.000 en hoger) en het tarief voor kleine aanvragen tot € 40.000 te handhaven op 2,15%
2. Daarmee de kostendekkendheid te brengen op 92,5% (i.p.v. de eerder voorgestelde 100% van de toe te rekenen kosten), waarmee de raming van de vermindering van het beroep op de algemene middelen wordt bijgesteld tot € 1,3 miljoen en wordt afgezien van de mogelijke dekking van de resterende taakstelling van de sector SO.
3. Over de mogelijke bestedingen van het verminderde beslag op de algemene middelen wordt in deze nota geen voorstel meer door het college gedaan; thans wordt voorgesteld dit te betrekken bij de bespreking en vaststelling van de kadernota.

Omwille van de tijd wordt een aangepaste nota parallel aan deze notitie dinsdag 6 maart in ons College vastgesteld. Het raadsvoorstel dat aan de raad wordt voorgelegd luidt als volgt:

Wij stellen de raad voor:

1. Akkoord te gaan met de verantwoording over de mate van kostendekkendheid van het product Bouwvergunningen (P35);
2. Voor het tarief van de bouwleges uit te gaan van de volgende twee groepen:
 - een tarief van 2,15% voor bouwaanvragen met een bouwsom tot € 40.000 (ongewijzigd)
 - een tarief van 2,77% voor bouwaanvragen met een bouwsom van € 40.000 en hoger en daarmee te aanvaarden dat de legesopbrengsten in totaal niet voor de volle 100% maar slechts tot 92,5% kostendekkend zijn (van de aan de leges toe te rekenen kosten).
Separaat wordt aan de Raad een bijgestelde legesverordening voorgelegd
3. De structurele effecten van meeropbrengst en verhoogde productienorm en bijbehorende capaciteit te betrekken bij het opstellen van de kadernota 2007 en de daarbij in te dienen suppletore bijstelling van de begroting 2007.

1. Historie

In de commissiebespreking is naar voren gekomen dat er binnen de Raad de indruk leeft dat de legestarieven al kostendekkend waren. Dit op basis van eerder uitlatingen en besprekingen over de bouwleges in zowel de commissies (Stedelijke Ontwikkeling/CMC) als de Raad. Uit onderzoek uit het Bestuurlijk Informatie Systeem (BIS) is gebleken dat weliswaar gesproken is over de bouwleges, de meeropbrengst en de wens van kostendekkendheid, maar dat nimmer door het college is beweerd dat de leges ook daadwerkelijk kostendekkend waren. De passages over de leges en kostendekkendheid zijn opgenomen in bijlage 1. Het college acht het overigens gezien de gevoerde beraadslagingen volstrekt begrijpelijk dat de Raad (en het college) in deze vanuit een andere perceptie hebben gesproken. Het College trekt lering hieruit en neemt zich voor om in voorkomende gevallen de Raad duidelijker te informeren.

Dat de leges niet kostendekkend zijn en dat dit door de Raad geconstateerd had kunnen worden, is in de bespreking van 15 februari j.l. al door de ambtelijke ondersteuning aangegeven. Ter illustratie onderstaand staatje van begrotings- en rekeningcijfers, die door de Raad zijn vastgesteld.

* € 1.000	Begrotingscijfers			Rekeningcijfers		
	Lasten	Baten	Tlv alg middelen	Lasten	Baten	Tlv alg middelen
2002	3.413	2.355	1.058	4.554	5.879	-1.325
2003	4.022	2.408	1.614	5.871	3.691	2.180
2004	4.468	2.775	1.693	5.609	4.003	1.606
2005	4.568	3.152	1.416	5.260	3.581	1.679
2006	4.627	3.184	1.443			
2007	4.901	3.264	1.637			

NB Eind 2002 werd een aantal grote aanvragen ontvangen, die op basis van de oude regelgeving werden ingediend (wijziging regelgeving 1.1.2003) en zorgdroegen voor een verhoogde legesopbrengst.

In bijlage 2 een totaal overzicht van de cijfers uit begrotingen en rekeningen.

2. houdbaarheid kosten + tarief en kwaliteit

Houdbaarheid kosten

Het College heeft op basis van de VNG-lijst (zie bijlage bij oorspronkelijke nota) laten vaststellen welke kosten toegerekend mogen worden aan de leges. Een aantal kosten, die thans wel zijn opgenomen onder het produkt Bouwleges mogen niet worden meegerekend. Dit betreft o.a. kosten van bezwaar & beroep (circa 200.000). Deze kosten worden geacht tot de publieke taken van de gemeente te behoren en dienen ALTIJD ten laste van de algemene middelen te blijven.

Van de wel toe te rekenen kosten is door ons College vastgesteld of deze kosten als reëel kunnen worden aangemerkt. Daarbij dienen niet alleen de (personele) kosten binnen de sector SO te worden meegenomen, maar zijn er ook een aantal medewerkers uit andere disciplines betrokken (zie bijlage 3) In de afgelopen jaren is in een aantal periodes zeer intensief tijdgeschreven, hetgeen geleid heeft tot een groot aantal capaciteitscijfers voor de afhandeling van de aanvragen. Uit de verzamelde cijfers zijn kengetallen afgeleid voor de productie. In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van deze ontwikkelde kengetallen. Deze cijfers gaan overigens uit van een vastgesteld kwaliteitsniveau van afhandeling (zie verder onder Kwaliteit).

Bouwkosten stijging

In de commissie is de vraag gesteld of de legesinkomsten, ondanks het niet stijgen van het tarief, maar als gevolg van de gestegen bouwkosten in de afgelopen jaren, toch niet zodanig zijn toegenomen, dat de stijging van de kosten van afhandeling daardoor (ruimschoots) zijn opgevangen.

Uit cijfers van het CBS blijkt dat de bouwkosten in de periode 2000 tot 2006 met zo'n 17% zijn toegenomen (zie bijlage 5). Alleen al de stijging van salariskosten over die periode houdt hiermee gelijke tred, hetgeen nog los staat van de toegenomen complexiteit van regelgeving en extra eisen aan de dienstverlening, die heeft zorggedragen voor een verdere stijging van de kosten.

Kwaliteit

De kwaliteit van afhandeling van de aanvragen kan vanuit 2 invalshoeken de kwaliteit worden beoordeeld:

- a. de juridische houdbaarheid van de beschikkingen
- b. de processen om te komen tot een beschikking en het toezicht op de uitvoering.

Ad.a. Juridische houdbaarheid van de Beschikkingen.

Dit zegt iets over de inhoudelijke kwaliteit van de beschikking, welke regelmatig getoetst wordt door de commissie Beroep en Bezwaar en de Bestuursrechter. Daar de meeste juridische conflicten door de gemeente worden gewonnen (91 % voor bezwaarschriften en 82% in beroepszaken) wordt de juridische houdbaarheid thans als van voldoende kwaliteit bestempeld. Vermindering van capaciteit heeft het risico in zich dat op de kwaliteit van de beschikking ingeleverd gaat worden.

Ad.b. De processen om te komen tot een Beschikking en het toezicht op de uitvoering.

De huidige organisatie is na meerdere efficiëncyslagen, bezuinigingstaakstellingen en reorganisaties tot een minimum afgeslankt. Het is momenteel maatschappelijk gezien niet meer aan de lokale overheid om het toetsingsniveau te bepalen van hun wettelijke uitvoeringstaak. Voor het **toetsen** aan de regelgeving wordt gebruik gemaakt van het landelijk gehanteerde minimale niveau volgens het Collectieve Kwaliteitsnormering Bouwaanvragen, het CKB. Dit landelijke niveau wordt eerderdaags door het College geaccordeerd.

Voor het **toezicht** wordt gebruik gemaakt van het landelijk gehanteerde minimale niveau van het toezichtprotocol. Uit het toezichtprotocol valt eenvoudig de noodzakelijke capaciteit af te leiden. Het College is akkoord gegaan met de huidige formatie, welke 4 fte minder is dan de noodzakelijke capaciteit, maar vindt de huidige formatie bestuurlijk verantwoord. Indien Haarlem voor nog een verder daling in formatie kiest op deze activiteiten komt Haarlem onder een verantwoord minimum toezichtniveau. Voorbeelden van collegae gemeenten als, Bos en Lommer, Maastricht, Hengelo, Enschede, enz, zegt genoeg over de veiligheid en verantwoordelijkheid van een gemeente in deze.

3. Gewijzigd voorstel tariefstelling en differentiatie

Gewijzigd voorstel tariefstelling

Het College heeft – gehoord de eerste bespreking in de commissie – gemeend de mogelijke dekking van de resterende taakstelling van de sector SO buiten beschouwing te moeten laten bij de berekening van de kostendekkendheid. Concreet betekent dit dat het tarief zodanig wordt bijgesteld dat van de toe te rekenen kosten € 365.000 ten laste van de algemene middelen mag blijven komen. De mate van kostendekkendheid wordt daarmee niet de beoogde 100%, maar blijft beperkt tot circa 92,5% van de toe te rekenen kosten.

Bij de vaststelling van de tarieven is vanuit deze taakstellende calculatie van de totale opbrengst een eenduidig tarief (voor alle soorten aanvragen) noodzakelijk van **2,72%** (op basis van de eerder vastgestelde totale bouwsom van circa € 166 miljoen en een beoogde opbrengst van € 4.517.000 (is de eerder aangegeven € 4.882.000 minus de genoemde € 365.000).

Mogelijkheden van tariefdifferentiatie

Tijdens de bespreking in de commissie is door een aantal partijen de suggestie gedaan om het tarief te differentiëren, waarbij het totaal van de leges wel kostendekkend zou kunnen blijven.

Om daarover een afgewogen oordeel te kunnen vellen, is het van belang de bestaande (2006) instroom van aanvragen te analyseren. In bijlage 6 is een uitgebreide staatje naar soorten categorieën aanvragen opgenomen. De belangrijkste conclusies die daaruit getrokken kunnen worden zijn:

1. de aanvragen tot een bouwsom van € 40.000 vormen een kleine 80% van het totaal aantal aanvragen, maar leveren 'slechts' een kleine 8 % van de legesopbrengsten op; tevens zitten in deze categorie het soort aanvragen dat vooral door "kleinere" particulieren wordt ingediend
2. de kleinere aanvragen (tot circa € 40.000) zijn ook bij een tarief van 2,72 % NIET kostendekkend: het verlagen van het tarief voor deze categorie aanvragen leidt tot een verdere afname van de kostendekkendheid voor dit type aanvragen
3. Om een te ingewikkelde en mogelijk fraudegevoelige berekeningsmethodiek te vermijden (werken met verschillende categorieën van bouwsommen) wordt voorgesteld om het aantal categorieën te beperken tot 2 en daarbij uit te gaan van de eerder genoemde € 40.000 grens.
4. De variant waarin het tarief van de kleine aanvragen **gelijk blijft** aan het huidige tarief levert een tarief voor de grotere aanvragen op van 2,77 %

Variant: laag en hoog tarief

Soort aanvraag	% van aanvragen	Huidig % leges-opbrengst	Voorstel Tarief
Bouwsom tot € 40.000	78	7,82	2,15% van de bouwsom met een minimum van € 100,=
Bouwsom van € 40.000 en hoger	22	92,18	2,77 % van de bouwsom

5. De tijdens de bespreking door de commissie genoemde grens van € 400.000 (er zijn slechts circa 80 aanvragen die groter zijn dan deze grens) kan een aanzienlijke verschuiving in tarief opleveren tussen de daarmee gevormde categorieën, met als gevolg dat ook het tarief voor alle kleine aanvragen (tot € 40.000) omhoog gaat.

4. Effecten van de tariefstijging en mogelijkheden aanwending

De begroting van de gemeente Haarlem is thans nog sluitend onder de aanname dat alle bezuinigingen geëffectueerd kunnen worden. In dat geval zijn alle kosten en opbrengsten met elkaar in evenwicht. Binnen dit geheel is de afhandeling van bouwaanvragen op dit moment NIET kostendekkend, maar worden de activiteiten 'betaald' uit enerzijds de legesopbrengsten (circa 66%) en de rest uit de algemene middelen (circa 34%). Als wordt besloten om de afhandeling van bouwaanvragen meer kostendekkend te maken (voor die kosten die mogen worden toegerekend, dus bijv niet de kosten van bezwaar en beroep!), betekent dit dat de inkomsten worden verhoogd en het beroep op de algemene middelen afneemt.

5. Gewijzigd voorstel college inzake aanwending

Het College stelt thans voor van het geraamde verminderde beslag op de algemene middelen van in totaal circa € 1,3 miljoen de invulling te beperken tot de dekking voor de omzetting van inhuur voor vaste krachten (€ 150.000 structureel). Hierbij gelden voor het College de volgende overwegingen:

- Het College streeft naar een transparante begroting, waarin productie en middelen met elkaar in evenwicht zijn.
- Tot op heden werd als productienorm een niveau van 1000 aanvragen geraamd. De instroom van aanvragen ligt al enige jaren op een hoger niveau dan de geraamde 1000. Verhoging van deze productienorm naar 1150 aanvragen acht het College aangewezen. Een verhoging van de productienorm betekent ook een verhoging van de genormeerde middelen voor deze productie. Het college acht een aanpassing van de formatie met 2 fte realistisch (zie productienormen).
- Voorts betekende de verhoogde instroom, dat vanaf 1995 vrijwel permanent extra capaciteit diende te worden ingehuurd om de verhoogde productie te kunnen leveren. Inhuur is zoals bekend duurder dan vaste krachten (factor 1,5) en biedt geen continuïteit in de bedrijfsvoering. Gezien het vrij permanente karakter van de verhoogde productie is het omzetten van een deel van de inhuurcapaciteit naar vaste krachten een in onze ogen eenvoudige efficiencymaatregel. De kosten van deze vaste krachten zijn reeds verwerkt in het totaal van de kosten voor de afhandeling (maar dienen uiteraard nog wel in mindering gebracht te worden op het verminderde beroep op de algemene middelen).

Het College stelt voor – gehoord de commissie in eerste bespreking – om de verdere aanwending van het verminderde beroep op de algemene middelen (circa € 1.150.000) te betrekken bij de bespreking en vaststelling van de kadernota.

6. Moment van afweging

Zoals hiervoor al aangegeven vindt de afweging van de structurele aanwending van het grootste deel van de middelen plaats (€ 1.150.000) bij de kadernota. Het wachten met de tariefbijstelling op behandeling van die nota (gepland eind juni 2007; tenminste 3 maanden vertraging) zou leiden tot een gemis aan opbrengsten van circa € 360.000. Gezien het huidige financiële beeld acht het College dat niet verantwoord.

Daar waar het de tariefstelling voor de komende jaren betreft, stelt het college voor om op basis van de jaarcijfers ieder jaar vast te stellen of het geldende tarief bijstelling behoeft.

7. Kafirapport

In de aan u voorgelegde nota inzake de bouwleges is ten aanzien van de methode van kostentoerekening gerefereerd aan het Kafirapport. Dit door een extern bureau (Kafi) opgestelde rapport geeft een totaal scan van alle leges en tarieven. In het rapport wordt tevens aangegeven op welke – transparante - wijze de indirecte (overhead)kosten kunnen worden toegerekend aan de directe productie. Binnen de administratie van de sector SO is deze methode reeds doorgevoerd en kan op basis van deze methodiek een heldere uitspraak worden gedaan over de toegerekende kosten aan het product bouwaanvragen.

Los van mogelijke feitelijke onjuistheden in het rapport, is het Kafirapport aanleiding geweest om de geüniformeerde gemeentelijke administratie zodanig in te richten dat de kostentoerekening eenduidig en transparant plaatsvindt. In het kader van de reorganisatie is per 1 januari 2007 een eerste uniformeringslag gemaakt, waarbij een nieuwe uniforme administratie is ingericht en in gebruik is bij de sectoren MO, FD en Concernstaf. Voor de sectoren SO en SB werd de methodiek reeds gebruikt, zodat de kostentoerekening met ingang van 1 januari 2007 bij het overgrote deel van de organisatie volgens *een zelfde methode* plaatsvindt. Per 1 januari 2008 zal een vervolgslag worden gemaakt, waarbij concernbreed *vanuit dezelfde centrale kosten* een uniforme kostentoerekening voor alle onderdelen gaat plaatsvinden.

Het Kafirapport heeft een ambtelijke status en de inhoud is vertrouwelijk. Om die reden biedt het college de raadsleden de gelegenheid om voorafgaand aan de commissievergadering van donderdag 8 maart om 18.30 uur dit rapport vertrouwelijk in te zien. Beide bij het onderwerp betrokken wethouders zijn hiertoe vanaf dat tijdstip aanwezig in het stadhuis (refter/antichambre).

Bijlage 1: overzicht raads- en eieverslagen

Cie Stedelijke ontwikkeling 12 juni 2002

Rek/kadernota MSV 2002

- Zonder meeropbrengst van bouwleges kan je niet doen wat je hebt gepland. Digitalisering van het bouwarchief is van grote betekenis voor het publiek. Er kan dan een goede service worden verleend aan het publiek.
 - Het moet nu gebeuren in verband met brandgevaar: eigenlijk is huidige situatie onacceptabel. De financiering van het geheel was opgenomen in het investeringsplan, maar vorig jaar hieruit gehaald. Nu dient het te worden gefinancierd uit de meeropbrengsten van de bouwleges.
-

Raad 7 juli 2004

Ten aanzien van de moties die zijn ingediend op het gebied van bouwleges en digitalisering stelt het college voor ten gunste van de algemene middelen rekening te houden met een meeropbrengst van € 200.000,--.

De heer ELBERS: Hoe kan dat nu? In de informatie over de bouwleges geeft u aan dat wordt uitgegaan van de kosten en u wettelijk niet meer leges mag heffen.

De heer DIVENDAL (wethouder): Dit heeft te maken met het feit dat wij - dat moeten we ook blijven doen - heel voorzichtig ramen. Gezien het volume van het aantal bouwprojecten - de wethouder stedelijke ontwikkeling zal hierop nader ingaan - kunnen wij hiermee rekening houden.

Wat de totale optelsom betreft constateer ik dat de raad niet wil bezuinigen op de bibliotheek Oost en dus...

De heer OASS: Ik wil nog even terugkomen op de vraag van de heer Elbers, want ik snap zijn vraag wel. Wij hebben altijd te horen gekregen dat verhoging van de budgetten niet kan omdat tarieven altijd kostendekkend moeten zijn en nu krijgen wij ineens te horen, dat structureel met een opbrengst van € 200.000,-- rekening kan worden gehouden. Daar begrijp ik echt helemaal niets van.

De heer DIVENDAL (wethouder): Ik heb gezegd dat het te maken heeft met het bouwvolume...

De heer OASS: Hoe zit het dan met de kostendekkendheid?

De heer DIVENDAL (wethouder): ... en mevrouw Rietdijk hierop verder zal ingaan.

De heer OASS: Ik verwacht hierop eerder een antwoord van de wethouder van financiën. Het gaat om de kostendekkendheid van de leges.

De heer DIVENDAL (wethouder): Ik heb gezegd dat mevrouw Rietdijk hierop antwoord zal geven. Wij hebben in het college voor wat betreft de beantwoording een verdeling afgesproken, want anders zou ik hier de hele middag aan het woord zijn. Dat zou ik vervelend vinden voor mijn collega's.

De heer ELBERS: Het gaat de SP er natuurlijk vooral om dat arme mensen niet meer en liefst minder moeten betalen.

De heer VERHAGEN: Hoe kunnen arme mensen nu verbouwen? Daar snap ik helemaal niets van.

Mevrouw RIETDIJK (wethouder): Ik meen dat dit niet de sfeer is waarin het college naar uw voorstellen heeft gekeken. De wethouder van financiën heeft aangegeven dat wij voor wat betreft de wens inzake de bibliotheek Oost met een verhaal zullen komen om de dekking daarvan goed te onderbouwen. Dat zal natuurlijk een deugdelijke onderbouwing zijn en incidenteel geld zal niet structureel worden ingezet. Aan de techniek, aan de wijze waarop wij dit precies moeten doen, gaan wij nu werken. Het spijt mij, mijnheer Oass, maar dit is niet mijn vak, ik heb er geen verstand van. Het enige wat ik zeg is dat het college met een voorstel zal komen dat deugdelijk is en door de beugel kan. Meer kan ik hierover niet zeggen.

De her OASS: Ik vind dit een perfecte één-twee tussen de twee wethouders, maar we komen hierop nog terug.

De heer ELBERS: Ik heb hierover ook nog een vraag. Er is steeds gezegd, ook in de antwoorden op de raadvragen, dat bouwleges kostendekkend zijn. U zegt nu dat, als er nieuwe projecten komen, sprake zal zijn van een meeropbrengst die eventueel zal kunnen worden ingezet voor bijvoorbeeld doelen die wij beter vinden. Mijn vraag is hoe dat kan, want tegenover de opbrengst van de bouwleges staan toch ook kosten. De heer Divendal en mevrouw Rietdijk zijn beiden wethouder en moeten dus de wet houden.

Mevrouw RIETDIJK (wethouder): Uit de jaarrekening 2003 blijkt dat de laatste jaren van meeropbrengsten van de bouwleges sprake is geweest. De leges die geheven worden zijn namelijk niet absoluut dekkend voor de kosten die voor bouwvergunningen worden gemaakt. Ik kan toezeggen dat ik inzichtelijk zal maken welke kosten precies aan een bouwvergunning worden toegerekend, welke kosten in rekening worden gebracht en welke kosten gemaakt worden. Overigens wijs ik erop dat er door het rijk op wordt toegezien dat wij geen kosten aan de bouwvergunningen toeschrijven die niet met de bouwvergunningen te maken hebben.

De heer REESKAMP: Wanneer is dat voor het laatst gebeurd?

Mevrouw RIETDIJK (wethouder): Daarop wordt ook door onze eigen accountant toegezien en in de jaarrekening zijn er door de accountant ook geen opmerkingen over gemaakt. Ik ga er dan ook vanuit dat het verhaal deugdelijk en verantwoord is.

De heer OASS: Nu slaat de verwarring helemaal toe. Nu even serieus, ik ga terug naar de vorige vraag. U zegt dat de opbrengst van de bouwleges niet voor andere doeleinden mag worden gebruikt...

Mevrouw RIETDIJK (wethouder): Nee, dat zeg ik niet, u verstaat mij verkeerd. Ik zeg dat er een meeropbrengst van de bouwleges is en die meeropbrengst te maken heeft met het volume van de bouwvergunningaanvragen. Deze meeropbrengst wordt voor een deel, zoals uit de jaarrekening blijkt, voor uitbreiding van de personele formatie gebruikt, want hoe meer bouwaanvragen worden ingediend, hoe meer mensen nodig zijn om de aanvragen te beoordelen en ze binnen de juiste termijnen af te handelen. Voor een ander deel heeft de raad het besluit genomen de meeropbrengst toe te kennen aan de bouwleges. Dat wil zeggen dat u de meeropbrengst waarvan sprake is - de meeropbrengst ramen wij elk jaar en u stelt nu voor de meeropbrengst hoger te ramen dan tot nu toe het geval was - kunt terugvinden in de besluitvormingsprocessen, het resultaat daarvan staat in de jaarrekening en daar is ook niets mis mee. Een andere vraag is wat wij nu eigenlijk aan een bouwaanvraag toerekenen en het antwoord daarop is, dat wij aan een bouwaanvraag niet meer kosten mogen toerekenen dan in de voorschriften is vastgelegd. Daarop worden wij getoetst en wat ik u toezeg is dat ik inzichtelijk zal maken wat precies aan de bouwaanvragen toegerekend wordt. Daarover zal dan in de commissie SO gesproken kunnen worden.

De heer OASS: Ik constateer dat...

De VOORZITTER: Ik denk dat dit punt voor nu voldoende is beantwoord. Ik zie dat er nogal wat mensen zijn die hierover nog iets willen zeggen en ik zou u willen voorstellen dat te bewaren voor uw tweede termijn.

Raad 10 november 2004

Op motie 7 is de heer Divendal al ingegaan...

De heer OASS: Dit kan even niet!

Mevrouw RIETDIJK (wethouder): Ik ga antwoord geven! De bouwleges moeten kostendekkend zijn, maar het aantal grote en kleine bouwaanvragen verschilt per jaar en dat bepaalt de inkomsten uit de bouwleges.

Mevrouw VAN DER MOLEN: Dat moet u dan maar eens uitgebreid uitleggen, want volgens mij geldt als uitgangspunt dat hierop niet verdiend mag worden en dat gebeurt wel.

Mevrouw RIETDIJK (wethouder): Er worden inkomsten geraamd en die kunnen hoger of lager uitvallen. De laatste jaren blijkt dat ze systematisch hoger uitvallen dan geraamd. Dat komt doordat er grote bouwaanvragen bij zijn die relatief veel leges genereren. Ik ben uiteraard bereid in de commissie SO aan de hand van een notitie de discussie over kostendekkendheid nog eens aan te gaan.

Raad 22-12 2004

De heer ELBERS: Mijnheer de voorzitter. In uw nota over de bestuursrapportage staat dat u de afwijkingen hebt getoetst aan de nota Begrotingsbeheer, waarin zoals u weet de regels voor de financiële huishouding van de sectoren staan. Kunt u mij echter uitleggen hoe u de positieve belastingsofbrengst van bouwen, wonen en leefomgeving van € 175.000,- zonder toestemming van de raad kunt inzetten als dekking voor het tekort op naturalisatie, vreemdelingenloket en inburgeringsbeleid? Volgens mij had u daarvoor eerst toestemming van de raad moeten vragen. Bovendien mag u wettelijk gezien geen tarieven rekenen boven de kostendekkendheid, zodat het overschot via de tarieven zou moeten worden teruggesluisd, maar u gebruikt het teveel berekende om een ander gat te dekken, zonder vooraf toestemming te vragen van de raad, die het uitsluitende budgetrecht heeft. Iets dergelijks gebeurt ook...

De heer DIVENDAL (wethouder): Zoals in de commissie duidelijk is uitgelegd, is dit het moment waarop wij de raad vragen daartoe te besluiten. Hiervoor moet inderdaad aan de raad om toestemming worden gevraagd, wat wij bij dezen doen.

De heer ELBERS: Dat begrijp ik wel, maar u zegt dat dit in overeenstemming is met de nota Begrotingsbeheer. Ik heb die nota daarop nog eens goed nagelezen en ik vraag mij af of inderdaad een winst op leges, die volgens mij niet meer dan kostendekkend mogen zijn, zomaar mag worden doorgesluisd naar een ander gebied. Iets dergelijks gebeurt ook met de € 50.000,- die u overhoudt op de post wachtgeld van voormalige wethouders. Overigens vindt de SP dat overschot veel te klein en vragen wij ons af waarom de ex-wethouders geen werk voor de gemeente kunnen doen met behoud van wachtgeld, maar dit terzijde.

Raad 29-06-2005 behandeling kadernota 2005

Er is een motie ingediend, motie 2, over de kostendekkende tarieven, waarin wordt gevraagd nog eens goed na te gaan of we aan de burgers voor de diensten die zij van de gemeente afnemen niet meer vragen dan nodig is, zodat we daarvan echt zeker kunnen zijn. Ik kan u mededelen dat daarnaar onlangs al een onderzoek is gestart, waarvan het resultaat in het najaar, voor de begrotingsbehandeling, aan de raad zal worden voorgelegd. Ik hoor zeggen dat deze motie dus overbodig is, maar het is in elk geval goed dat vanuit de raad hiernaar is gevraagd, omdat dit past in het heldere en transparante beeld dat wij de inwoners van Haarlem willen geven.

Divendal: Verder drong de PvdA aan op betrokkenheid van de raad bij de kostendekkendheid van de tarieven. Het lijkt mij goed de raad daarbij te betrekken.

Katee: Vervolgens dank dat het college ons idee over een onderzoek naar de kostendekkende tarieven onderschrijft. Ons was niet bekend dat dit onderzoek al gaande is. Wij pleiten voor enige betrokkenheid van de raad voordat de gegevens uit het onderzoek worden gepubliceerd en vragen u daarbij enige achtergrondinformatie te geven.

Lanting:

Motie 2 over kostendekkende tarieven vinden wij volkomen vanzelfsprekend, maar uit de motie spreekt niet veel vertrouwen dat het college aan zo'n onderzoek uitvoering zal geven.

Cie CMC 4-11-2005 Bestuursrapportage II

- blz. 14, hier wordt aangegeven dat de kostendekkendheid van de bouwleges wordt onderzocht aangezien de legesbedragen in vergelijking met andere gemeenten aan de lage kant zijn. Hoe kan het dit? **Wethouder Divendal** antwoordt dat een antwoord hierop ingewikkelder blijkt dan het college had gedacht. Vandaar dat er nu preciezer wordt gekeken naar sommige leges en hoe zich dit verhoudt tot andere gemeenten. Het staat nog op de bestuurlijke agenda van het college en de wethouder komt hier nog op terug.

Bijlage 2: begroting/rekeningcijfers

	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	begroting	rekening	begroting	rekening	begroting	rekening	begroting	rekening	begroting	rekening	begroting	rekening
<i>bedragen *€ 1.000</i>												
totale lasten	3.439	6.021	4.050	6.471	4.496	6.392	5.119	7.551	4.983	4.901		
af: niet mee te rekenen	26	1.467	28	600	28	783	551	2.291	356			
foe te rekenen lasten	3.413	4.554	4.022	5.871	4.468	5.609	4.568	5.260	4.627	0	4.901	0
totale baten	2.400	6.018	2.454	5.272	2.822	4.045	3.950	5.093	3.232			3.264
af: overige baten	45	139	46	1.581	47	42	47	1.512	48			
foe te rekenen baten	2.355	5.879	2.408	3.691	2.775	4.003	3.903	3.581	3.184	0	3.264	0
totaal lasten minus baten	1.058	-1.325	1.614	2.180	1.693	1.606	665	1.679	1.443	0	1.637	0

Kanttekeningen:

- * alle bovenstaande cijfers zijn door de Raad geaccordeerd
- * de niet mee te nemen kosten betreffen: digitalisering bouwarchief, schadeclaims, overige leges (bij schetsplannen)
- * voor alle cijfers geldt dat een globale benadering is aangehouden
- * In rekening 2005 is de planschade Neerbos verwerkt (zowel baten als lasten)

Conclusies:

- * In alle jaren is sprake van een niet kostendekkende oorspronkelijk door de Raad vastgestelde begroting
- * Alleen voor het jaar 2002 is sprake van meer dan kostendekkende rekeningcijfers voor 2002 geldt dat de wijziging van regelgeving heeft geleid tot de indiening van een aantal zeer grote aanvragen op 30 december 2002 (wijziging regelgeving per 1.1.2003)
- * De correctie van niet mee te nemen kosten en opbrengsten heeft (behoudens voor 2002; kosten digitalisering) nagenoeg geen invloed op het beeld van de kostendekkendheid

Bijlage 3: betrokken disciplines (naast beslissers en toezichtjouders V&T)

Buiten de vaste beoordelaars en toezichthouders van bouw- en sloopaanvragen om wordt er gebruik gemaakt van noodzakelijk aanvullende specialisme. Zie onderstaande tabel.
Dit specialisme wordt ook uit de bouwleges betaald en verwerkt in de tariefstelling.

constructeurs	2,00 fte
Bouwfysica	2,00 fte
Implementatie regelgeving	0,25 fte
Uitvoering aan het planoverleg	0,35 fte
Brandweer	2,57 fte
Stedenbouw	2,00 fte
Milieu	1,30 fte
Verkeer en Vervoer	0,50 fte
Totaal	10,97 fte

Kosten: 10,97 fte x 2180 x € 75,--/uur = € 1.793.595

Bijlage 4 Kentallen.

Kengetallen

De tijdsverantwoording in onderstaande overzichten zijn ontleend aan cijfermatige overzichten.

SCHETSPLAN.				
intake		gemiddeld	60	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	105	minuten
administratief		gemiddeld	90	minuten
toetsen		gemiddeld	360	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	62	minuten
Totaal		gemiddeld	677	minuten

= 11,28 uur

Lichte bouwaanvraag en sloopaanvraag				
intake		gemiddeld	60	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	105	minuten
administratie		gemiddeld	100	minuten
beoordeling		gemiddeld	189	minuten
toezicht		gemiddeld	120	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	57	minuten
Totaal		gemiddeld	631	minuten

= 10,51 uur

Lichte bouwaanvraag en sloopaanvraag				
intake		gemiddeld	60	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	105	minuten
administratie		gemiddeld	100	minuten
beoordeling		gemiddeld	189	minuten
Procedure, artikel 19, lid 2		gemiddeld	1200	minuten
toezicht		gemiddeld	120	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	177	minuten
Totaal		gemiddeld	1951	minuten

= 32,51 uur

Lichte bouwaanvraag en sloopaanvraag				
intake		gemiddeld	60	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	105	minuten
administratie		gemiddeld	100	minuten
beoordeling		gemiddeld	189	minuten
Procedure, artikel 19, lid 3		gemiddeld	450	minuten
toezicht		gemiddeld	120	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	102	minuten
Totaal		gemiddeld	1126	minuten

= 18,76 uur

Reguliere bouwaanvraag				
intake		gemiddeld	60	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	150	minuten
administratie		gemiddeld	100	minuten
beoordeling		gemiddeld	360	minuten
toezicht		gemiddeld	570	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	124	minuten
Totaal		gemiddeld	1364	minuten

= 22,73 uur

Reguliere bouwaanvraag				
intake		gemiddeld	60	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	150	minuten
administratie		gemiddeld	100	minuten
beoordeling		gemiddeld	360	minuten
Procedure, artikel, 19, lid 1		gemiddeld	1200	minuten
toezicht		gemiddeld	570	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	244	minuten
Totaal		gemiddeld	2684	minuten

= 44,73 uur

Reguliere bouwaanvraag				
intake		gemiddeld	60	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	150	minuten
administratie		gemiddeld	100	minuten
beoordeling		gemiddeld	246	minuten
Procedure, artikel, 19, lid 2		gemiddeld	1200	minuten
toezicht		gemiddeld	570	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	244	minuten
Totaal		gemiddeld	2684	minuten

= 44,73 uur

Reguliere bouwaanvraag				
intake		gemiddeld	60	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	150	minuten
administratie		gemiddeld	100	minuten
beoordeling		gemiddeld	360	minuten
Procedure, artikel, 19, lid 3		gemiddeld	180	minuten
toezicht		gemiddeld	570	minuten
onvoorzien		gemiddeld	142	minuten
Totaal		gemiddeld	1562	minuten

= 26,03 uur

Reguliere grote en complexe aanvraag				
intake		gemiddeld	360	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	960	minuten
administratie		gemiddeld	150	minuten
beoordeling		gemiddeld	4320	minuten
procedure		gemiddeld	12000	minuten
toezicht		gemiddeld	4800	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	2259	minuten
Totaal		gemiddeld	24849	minuten

= 414,15 uur

Fase 1 aanvraag				
intake		gemiddeld	180	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	150	minuten
administratie		gemiddeld	100	minuten
beoordeling		gemiddeld	360	minuten
toezicht		gemiddeld	570	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	136	minuten
Totaal		gemiddeld	1496	minuten

= 24,93 uur

Fase 1 aanvraag				
intake		gemiddeld	180	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	150	minuten
administratie		gemiddeld	100	minuten
beoordeling		gemiddeld	360	minuten
Procedure, artikel, 19, lid 1		gemiddeld	1200	minuten
toezicht		gemiddeld	570	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	256	
Totaal		gemiddeld	28,16	minuten

= 46,93 uur

Fase 1 aanvraag				
intake		gemiddeld	180	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	150	minuten
administratie		gemiddeld	100	minuten
beoordeling		gemiddeld	360	minuten
Procedure, artikel, 19, lid 2		gemiddeld	1200	minuten
toezicht		gemiddeld	570	minuten
Onvoorzien 10%		gemiddeld	256	minuten
Totaal		gemiddeld	2568	minuten

= 46,93 uur

Fase 1 aanvraag				
intake		gemiddeld	180	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	150	minuten
administratie		gemiddeld	100	minuten
beoordeling		gemiddeld	360	minuten
Procedure, artikel, 19, lid 3		gemiddeld	180	minuten
toezicht		gemiddeld	570	minuten
onvoorzien		gemiddeld	154	minuten
Totaal		gemiddeld	1694	minuten

= 28,23 uur

Fase 2 aanvraag				
intake		gemiddeld	60	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	150	minuten
administratie		gemiddeld	100	minuten
beoordeling		gemiddeld	114	minuten
toezicht		gemiddeld	570	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	101	Minuten
Totaal		gemiddeld	1115	minuten

= 18,58 uur

Kanjer aanvragen				
intake		gemiddeld	180	minuten
ontvankelijkheid		gemiddeld	960	minuten
administratie		gemiddeld	200	minuten
beoordeling		gemiddeld	12000	minuten
procedure		gemiddeld	30000	minuten
toezicht		gemiddeld	49920	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	9326	minuten
Totaal		gemiddeld	102586	minuten

= 1709 uur

NO procedures (niet ontvankelijk)				
administratie		gemiddeld	60	minuten
procedure		gemiddeld	120	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	19	minuten
Totaal		gemiddeld	199	minuten

= 3,31 uur

DNO procedures (definitief niet ontvankelijk)				
administratie		gemiddeld	60	minuten
procedure		gemiddeld	180	minuten
onvoorzien 10%		gemiddeld	24	minuten
Totaal		gemiddeld	264	minuten

= 4,40 uur

Bijlage 5 Bouwkostenontwikkeling

Gegevens van het centraal Bureau voor de Statistiek.

Nieuwbouwwoningen, inputprijsindexcijfers 2000=100			
Onderwerpen	Bouwkost en totaal	Looncomp onent	Materiaalc omponent
Perioden	2000=100		
2000	1000	1000	1000
2001	1046	1041	1049
2002	1079	1091	1071
2003	1095	1122	1078
2004	1118	1158	1093
2005	1137	1172	1116
2006 januari	115.3*	117.9*	1137
2006 februari	115.5*	117.9*	1140
2006 maart	115.6*	117.7*	1143
2006 april	116.1*	117.8*	1151
2006 mei	116.3*	117.8*	1153
2006 juni	116.4*	118.0*	1154
2006 juli	117.8*	118.5*	1173
2006 augustus	117.9*	118.5*	117.6*
2006 september	118.0*	118.5*	117.8*
2006 oktober	118.7*	118.5*	118.8*
2006 november	118.6*	118.5*	118.6*
2006 december	118.5*	118.5*	118.5*
2006	117.0*	118.2*	116.4*

© Centraal Bureau voor de Statistiek,

Copyright (c) Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg 2005

Bronvermelding is verplicht, verveelvoudiging voor eigen gebruik of intern gebruik is toegestaan.

Bijlage 6 aanvragen naar soort en bedrag

Aantal	bouwaanvraag	Van €	Tot €	Oud	Nieuw	% van aantal	% van de leges
642 stuks	bouwaanvraag		10.000	Max € 215,--	Max € 215,--	43%	1,35 %
244 stuks	bouwaanvraag	10.000	20.000	Max € 430,--	Max € 430,--	16%	1,90 %
195 stuks	bouwaanvraag	20.000	30.000	Max € 645,--	Max € 645,--	13%	2,76 %
94 stuks	bouwaanvraag	30.000	40.000	Max € 860,--	Max € 860,--	6%	1,81 %
147 stuks	bouwaanvraag	40.000	100.000	Max € 2150,--	Max € 2770,--	10%	4,63 %
163 stuks	bouwaanvraag	100.000		1, 95 per €100	2,77 per €100	11%	87,56 %

Aanvragen tot € 40.000 (bulk) maken maar 8 % van de bouwkosten uit.

Waarom € 40.000,-- ? Dit is de grens waar tot de in Haarlem veel voorkomende dakopbouwen niet ondervallen. Dakopbouwen zijn geen lichte aanvragen maar reguliere aanvaren welke onder een zwaarder toetsingsregime vallen.

Waar moeten we aan denken bij een bouwsom van :

€ 10.000,-- = kleine dakkapel, kleine interne verbouw, berging, kleine uit- en aanbouw;

€ 20.000,-- = grote dakkapel, interne verbouwing, eenvoudige uit- en aanbouw;

€ 30.000,-- = uit- aanbouw, grote verbouwingen, bijgebouwen

€ 40.000,-- = grotere uit- en aanbouwen, zoldervergrotingen, bijgebouwen, verbouwingen;

> € 40.000,--= dakopbouwen, grote interne verbouwingen, enz.

Gemiddelde kosten van aanvragen

Wat kost gemiddeld een bepaalde categorie bouwaanvraag/sloopaanvraag werkelijk

Uren (zie bijlage 4) x gemiddeld tarief

Omschrijving	uren	tarief	totaal
schetsplan	11,28 uur	€ 75,--	€ 846,--
Lichte bouw-sloopaanvraag	10,51 uur	€ 75,--	€ 788,25
Lichte bouw-sloopaanvraag, incl. art 19, lid 2	32,51 uur	€ 75,--	€ 2.438,25
Lichte bouw-sloopaanvraag, incl. art 19, lid 3	18,76 uur	€ 75,--	€ 1.407,--
Reguliere bouwaanvraag	22,73 uur	€ 75,--	€ 1.704,75
Reguliere bouwaanvraag, incl. art 19, lid 1	44,73 uur	€ 75,--	€ 3.354,75
Reguliere bouwaanvraag, incl. art 19, lid 2	44,73 uur	€ 75,--	€ 3.354,75
Reguliere bouwaanvraag, incl. art 19, lid 3	26,03 uur	€ 75,--	€ 1.952,25
Reguliere complexe aanvragen	414,15 uur	€ 75,--	€ 31.061,25
Fase 1 aanvraag	24,93 uur	€ 75,--	€ 1.869,75
Fase 1 aanvraag, incl. art. 19, lid 1	46,93 uur	€ 75,--	€ 3.519,75
Fase 1 aanvraag, incl. art. 19, lid 2	46,93 uur	€ 75,--	€ 3.519,75
Fase 1 aanvraag, incl. art. 19, lid 3	28,23 uur	€ 75,--	€ 2.117,25
Fase 2 aanvraag	18,23 uur	€ 75,--	€ 1.367,25
Kanjeraanvraag	1709,00 uur	€ 75,--	€ 128.175,00